
Dato:	Sagsnummer:	Sagsbehandler:	Afdeling:
14-06-2021	21/7501	Tommy Sauer Pedersen	Budget og Analyse

Overordnet nøgletalsanalyse baseret på ECO-nøgletal fra VIVE.

Der er udarbejdet en overordnet nøgletalsanalyse på baggrund af regnskabstallene for 2020 og budgettallene for 2021. Analysen er lavet ud fra samme koncept som tilsvarende analyser udarbejdet siden 2012. Den tager udgangspunkt i ECO-nøgletal fra VIVE med ressourceforbrug på 19 udgiftsområder.

Analysen viser, at især ældreområdet er billigere i Syddjurs Kommune, også selv om man tager højde for større udgifter til sundhed, genoptræning og forebyggelse. Nettoudgifter til vejvæsen er også lave i forhold til sammenligningskommunerne. Derudover bidrager børnepasning, tjenestemandspensioner og puljer til lavere udgifter.

Der kan være konteringsmæssige forklaringer på nogle af forskellene, f.eks. mellem tilbud til ældre og genoptræningsområdet. Kontering mellem drift og anlæg kan også betyde noget. Både regnskabstal og budgettal er valgt til analysen, fordi det ikke kan anbefales kun at se på budgettal. I regnskabstallene ser man det, der rent faktisk endte med at blive afholdt på de forskellige konti. Dem der har bogført, har konkret taget stilling til konteringen ud fra konteringsreglerne, og ikke udmøntede puljer og overførsler mellem årene er enten udkonterede eller overførte, så kun det faktiske forbrug står tilbage.

For alle analyser er der usikkerhedsmomenter og forudsætninger der gør, at man skal være varsom med at lave alt for skarpe konklusioner på de konkrete tal.

Overordnet beregning

Det er i Tabel 1 beregnet, hvor meget der er at spare (plusbeløb), hvis udgifterne for Syddjurs Kommune svarede til sammenlignelige kommuner. Hvis man i Syddjurs Kommune bruger mindre fremkommer et minusbeløb, som i princippet er det man sparer i Syddjurs Kommune i forhold til, hvis man brugte det samme som i sammenligningskommunerne. Beregningen er lavet i årets priser.

I beregningen korrigeres der for den procentuelle forskel i udgiftsbehovet inden for sammenligningsgruppen. Det er gjort ved at forhøje nøgletallet for sammenligningskommunerne med den procent, som Syddjurs Kommunes udgiftsbehov afviger fra gennemsnittet. Det kan på enkelte områder give en forskel i nøgletallene i tabellen i forhold til de grafer der er sidst i notatet.

Forskellen er især synlig på børn og unge med særlige behov og førtidspensioner, hvor Syddjurs Kommunes udgiftsbehov er henholdsvis 11 og 14 procent større end gennemsnittet i sammenligningsgruppen. Det reducerer kommunens budgetterede merudgift i 2021 i forhold til sammenligningsgruppen med henholdsvis cirka 10 og 24 mio. kr.

Helt overordnet viser beregningen, at Syddjurs Kommunes drift ud fra den brugte beregningsmetode skulle have brugt 33,2 mio. kr. mindre i regnskab 2020, hvis udgiften skulle have været den samme som i sammenlignelige kommuner. Det beløb er ændret til 10,4 mio. kr. lavere i budget 2021. Medvirkende til ændringen er især lavere budgetter på ældreområdet og til børnepasning.

Andre kommuner har i 2021 budgetlagt med en del serviceudgifter i uspecificerede lønpuljer og generelle puljer, som tælles med, da de potentielt kan fordeles til udgifter i regnskabet for 2021.

Tabel 1. Forskelle mellem Syddjurs Kommune og sammenlignelige kommuner.

Område	Forskel 2020 kr. pr. indbygger	Regnskab 2020, mio. kr.	Forskel 2021 kr. pr. indbygger	Budget 2021, mio. kr.
Administration mv. kr. pr. indb. (ekskl. puljer)	204	8,7	342	14,8
Tj.mandspensioner og feriemidler kr. pr. indb.	-150	-6,4	-150	-6,5
Barselspulje og Generelle reserver kr. pr. indb.	-58	-2,5	-261	-11,3
Redningsberedskab kr. pr. indb.	-1	-0,1	-5	-0,2
Børn/unge med særlige behov, kr.pr. 0-22 årig	1.343	14,3	708	7,5
Folkeskolen, kr. pr. 6-16 årig	-559	-3,1	20	0,1
Børnepasning, kr. pr. 0-5 årig	-1.041	-2,5	-3.877	-9,9
Sundhedsvæsen, genoptr. og foreb. kr.pr. indb.	367	15,7	199	8,6
Sundhedspleje og tandpleje, kr. pr. 0-17 årig	408	3,5	530	4,5
Tilbud til ældre, kr. pr 65+ årig	-1.934	-20,5	-5.269	-58,7
Voksne med særlige behov, kr. pr. 18-64 årig	171	4,1	292	6,9
Vejvæsen kr. pr. indb.	-148	-6,3	-139	-6,0
Natur- og miljø kr. pr. indb.	30	1,3	73	3,2
Fritid, biblioteksvæsen, kultur mv. kr. pr. indb.	-43	-1,8	-10	-0,4
Service i alt		4,4		-47,5
Tilbud til udlændinge (netto) kr. pr. 18-64 årig	-76	-1,8	4	0,1
Kontanthjælp og arbejdsmarkedsforanstaltninger kr. pr. 17-64 årig	276	6,7	375	9,0
Sygedagpenge kr. pr. 17-64 årig	312	7,6	529	12,7
Førtidspensioner kr. pr. 17-64 årig	432	10,5	595	14,3
Forsikrede ledige kr. pr. 17-64 årig	48	6,3	618	14,8
Revalidering og løntilskud mv. pr.17-64 årig	-15	-0,4	289	7,0
Overførselsudgifter i alt		28,9		57,9
Samlet service og overførsler		33,2		10,4

Note: Definitionen af service i Tabel 1 og begrebet serviceudgifter er ikke den samme. Det gælder f.eks. udgifter til kommunal medfinansiering af sygehuse og driftsudgifter til beskæftigelsesindsats der indgår forskelligt.

Sammenfaldende for regnskab 2020 og budget 2021 er, at merudgifterne især opstår på områder, hvor det traditionelt er vanskeligt at styre udviklingen, fordi udgifterne er lovbundne overførselsudgifter. Her bruges der i Syddjurs Kommune cirka 28,9 mio. kr. mere i regnskab 2020 end i sammenlignelige kommuner. I budget 2021 er det 57,9 mio. kr.

På de udgifter der bedre kan styres, ligger Syddjurs Kommune mere på niveau med andre kommuner. I regnskab 2020 er udgiften 4,4 mio. kr. højere. I budget 2021 er forskellen på 47,5 mio. kr. i mindre udgift.

Folkeskoleområdet

Det overordnede nøgletal for skoleområdet indeholder nogle forskelle mellem forskellige typer udgifter. Som det ses i opsplitningen på delkomponenter herunder, så bruges der i Syddjurs Kommune mere på skoler, specialundervisning og ungdomsskoler end i sammenlignelige kommuner, mens udgifterne til idrætsfaciliteter og pasning, herunder skolefritidsordninger er lavere.

Forskellen på idrætsfaciliteter kan skyldes konteringsmæssige forhold, hvor der kan være tilsvarende udgifter i Syddjurs Kommune som konteres på folkeskoleområdet eller andre steder. Bemærk at tallene i tabel 2 ikke kan lægges direkte sammen, da der tages udgangspunkt i forskellige demografigrupper.

Tabel 2 Forskelle mellem Syddjurs Kommune og sammenlignelige kommuner på folkeskoleområdet.

Område	Forskel 2020 kr. pr. aldersgruppe	Regnskab 2020, Mio. kr.	Forskel 2021 kr. pr. aldersgruppe	Budget 2021, Mio. kr.
Skoler, specialskoler, elevbefordring m.v. pr. 6-16 årig	910	5,0	1.403	7,7
Efterskoler, UU m.v. pr. 14-18 årig	1.079	2,8	645	1,7
Idrætsfaciliteter pr. 6-16 årig	-1.443	-8,0	-1.408	-7,7
Ungdomsskole, pr. 14-18 årig	2.895	7,5	2.413	6,3
Pasning, SFO m.v. pr. 6-10 årig	-4.016	-9,5	-3.488	-8,1
Folkeskolen kr. pr. 6-16 årig	-580	-3,1	20	0,1

Note: Sammenligningskommunernes udgift er korrigeret for forskelle i udgiftsbehov som i tabel 1.

Administration

På samme måde som for folkeskoleområdet er der også på administrationsområdet forskelle mellem forskellige typer udgifter. Forskelle kan skyldes konteringsmæssige forhold men også konkrete forhold, som den investeringsstrategi der har været på børneområdet, og kommunens geografi med større naturområder end gennemsnitskommunen. Der blev i budget 2021 indarbejdet en række engangsinvesteringer på IT-området, og da budgettet i 2021 også indeholder afsluttende investeringer i forbindelse med skiftet af økonomi- og lønsystem, så er der i 2021 engangsudgifter på IT på 7,3 mio. kr.

Tabel 3 Forskelle mellem Syddjurs Kommune og sammenlignelige kommuner på administration.

Område	Forskel 2020 kr. pr. indb.	Regnskab 2020, Mio. kr.	Forskel 2021 kr. pr. indb.	Budget 2021, Mio. kr.
Sekretariat og forvaltninger	13	0,6	-47	-2,0
Fælles IT og telefoni	226	9,7	381	16,5
Jobcentre	-148	-6,4	-243	-10,5
Voksen-, ældre- og handicapområdet	-46	-2,0	21	0,9
Det specialiserede børneområde	241	10,3	139	6,0
Teknik og miljø	55	2,4	57	2,5
Byråd, bygninger m.v.	-135	-5,8	33	1,4
Administration m.v. pr. indb.	204	8,7	342	14,8

Note: Sammenligningskommunernes udgift er korrigeret for forskelle i udgiftsbehov som i tabel 1.

I 2020 og 2021 har der været og er der fortsat i Syddjurs Kommune fokus på konteringspraksis på administrationsområdet, for derigennem at sikre et korrekt sammenligningsgrundlag. I 2021 er der fokus på følgende:

- Udarbejdelse af en ny udgiftsfordelingsmodel på basale it-ydelser
- Konteringspraksis for mellemkommunale administrationsindtægter på hhv. social- og sundhedsområdet
- Analyse af medarbejderkontering inden for det specialiserede børneområde henholdsvis teknik- og miljø-området.

Da flere af konteringsanalyserne er færdiggjort efter indberetning af budget 2021 til Danmarks Statistik og Indenrigsministeriet, er disse ikke afspejlet i udgiftsniveauet for administration i budgettet for 2021. Flere af disse analyser ventes at bidrage til et væsentligt lavere udgiftsniveau for administrationen i regnskabet for 2021, i forhold til budget 2021. Samles set forventes disse analyser at bidrage positivt til nøgletallene på administrationen for 2021 med cirka 9.5 mio. kr.

Tabel 4 Forventede ændringer på baggrund af analyse af konteringspraksis

Mio. kr.	Effekt afspejlet i R2020	Forventet mereeffekt på administrative nøgletal fra og med 2021
Ny it-fordelingsmodel 2021	Delvist	-4,5*
Øgede indtægter for kommunal medfinansiering på socialområdet	Ja	-1,5
Øgede indtægter for kommunal medfinansiering på plejeboligområdet	Nej	-1,0
Kontering af administrative medarbejdere	Nej	-2,5
Total		-9,5

Note: Mereeffekten af ny it-fordelingsmodel 2021 er beregnet som differencen mellem effekten på administrations udgiftsniveau ved Regnskab 2020 og ved den nye model.

Service, serviceudgifter og overførselsudgifter

Som nævnt i forbindelse med tabel 1, så er service og overførselsudgifter i tabellen ikke den samme som den officielle definition af serviceudgifter og overførselsudgifter. Det skyldes, at ECO-nøgletal på de forskellige udgiftsområder ikke laver en opdeling på de to udgiftstyper. Det giver anledning til følgende opmærksomhedspunkter:

Indtægter fra den særlige refusionsordning fra særlig dyre enkeltsager, der ikke er egentlig service, er indeholdt i tallene for udsatte børn og unge og voksne med særlige behov. Indtægten i Syddjurs kommune er stort set den samme som i sammenligningskommunerne for voksne med særlige behov, men for udsatte børn og unge er der en større indtægt i sammenligningskommunerne på over 200 kr. pr. 0 til 22-årig i regnskab 2020 svarende til cirka 2 mio. kr. i tabel 1 i færre indtægter. Denne effekt reducerer således tabellens merudgift på egentlig service.

Medfinansiering af sygehusudgifter, der ikke er egentlig service, indgår i nøgletallet for sundhedsvæsen, genoptræning og forebyggelse. Her er sammenligningskommunerne i regnskab 2020 cirka 250 kr. pr. indbygger dyrere end Syddjurs Kommune svarende til cirka 10 mio. kr. i tabel 1. Denne effekt forøger således tabellens merudgift til egentlig service.

På beskæftigelsesområdet er der under kontanthjælp og arbejdsmarkedsforanstaltninger nogle udgifter til beskæftigelsesindsats for forsikrede ledige, løntilskud til forsikrede ledige og servicejob, der er serviceudgifter og ikke overførselsudgifter. I regnskab 2020 bruger sammenligningskommunerne cirka 40 kr. mere pr. 17 til 64-årig på disse områder, svarende til cirka 1 mio. kr. denne effekt reducerer således tabellens merudgift på egentlig service. Arbejdsmarkedsforanstaltninger omfatter desuden uddannelseshjælp, seniorjob og beskæftigelsesordninger.

Beskrivelse af ECO nøgletal

ECO-nøgletal forsøger at tage hensyn til kommunernes vilkår. Det sker ved, at man sammenligner kommunens data med en gruppe af kommuner som vurderes at være sammenlignelige. Sammenligningsgrupperne opdeles i forhold til 3 niveauer af udgiftsbehov og 3 niveauer af ressourcenes, så der i alt er 9 grupper.

For ressourcepresset sammenholder VIVE kommunens samlede udgiftsbehov i udligningssystemet, med kommunens indtægtsmuligheder fra skatter, tilskud og udligning. Ved indplaceringen i de tre grupper efter ressourcepres er anvendt følgende grænser (indekstal hvor hele landet = 100):

- 33 kommuner har lavt ressourcepres: Under indeks 100
- 29 kommuner har moderat ressourcepres: Indeks 100 – indeks 103,5
- 31 kommuner har højt ressourcepres: Over indeks 103,5
- 5 små ø-kommuner er placeret i deres egen gruppe

Ud fra analysen er ressourcepresset i Syddjurs Kommune højt.

For udgiftspresset analyseres udgiften fra område til område i forhold til en række faktorer for at finde frem til, hvilke der har betydning for kommunernes udgifter. Alt efter behovet på området placeres kommunen i den relevante gruppe af sammenlignelige kommuner.

På de fleste kommunale velfærdsområder på nær børnepasning skønnes udgiftspresset ud fra VIVE's analyse at være lavt. Natur og miljøområdet er det eneste område, hvor udgiftspresset skønnes at være højt. Udgiftspresset er middel for administration, redningsberedskab, børnepasning, sygehusudgifter og vejvæsen. Inden for det enkelte udgiftsområde kan man også bruge den bagvedliggende analyse til at vurdere, hvordan udgiftsbehovet ligger i forhold til sammenligningsgruppens gennemsnit. Denne korrektion inden for gruppen er brugt i beregningen.

Man skal være opmærksom på, at der over årene kan være en udskiftning af de kommuner der sammenlignes med, hvilket kan give forskelle i resultaterne over tid. Der er senest i 2020 beregnet nye sammenligningsgrupper for alle 19 udgiftsområder i ECO-nøgletal på baggrund af regnskabstal i 2019.

Det er ikke alle nettodriftsudgifter der indgår i analysen, da ECO-nøgletal ikke dækker alle områder, og da mindre områder i ECO-nøgletal er udeladt, men af driftsbudgettet på 2,7 mia. kr. i 2021 skønnes kun 90 – 110 mio. kr. ikke at være indeholdt i de medtagne områder.

Ser man på sammenligningskommunerne så skiller især 4 kommuner sig ud som værende gengangere fra område til område. Det er samtidig nogle af de kommuner, der sammenlignes med i andre analyser. Hedensted, Favrskov, Varde og Norddjurs er sammen med Aarhus og Middelfart de kommuner der oftest sammenlignes med i analyser. Viborg kunne være en del af gruppen, men har et noget større indbyggertal.

ECO nøgletal	Udgiftsbehov 2019 brugt i 2021	Antal kommuner i sammenligningsgruppe	Størrelse af gammel sammenligningsgruppe	Hedensted i gruppe	Favrskov i gruppe	Varde i gruppe	Viborg i gruppe	Norddjurs i gruppe
Serviceudgifter	-	15	16	x	x	x		x
Administration mv.	middel	11	18			x		
Redningsberedskab	højt	9	11	x				x
Børn/unge med særlige behov	lavt	8	8	x	x		x	
Folkeskolen	lavt	10	11	x	x		x	
Børnepasning	lavt	9	13					
Sundhedsvæsen, genoptr. og foreb.	middel	15	18			x		x
Sundhedspleje og tandpleje	lavt	8	7	x	x	x	x	
Tilbud til ældre	lavt	12	9	x	x		x	
Voksne med særlige behov	lavt	10	8	x	x	x	x	
Vejvæsen	middel	11	11	x				
Natur- og miljø	højt	8	7		x	x	x	
Fritid, biblioteksvæsen, kultur mv.	lavt	11	12	x	x	x		
Tilbud til udlændinge	middel	15	18					
Kontanthjælp og arb.markedsforans.	lavt	10	7	x	x	x	x	
Sygedagpenge	middel	17	11	x		x		
Førtidspensioner	lavt	5	5	x	x			
Forsikrede ledige	middel	16	9				x	
Revalidering og løntilskud mv.	middel	12	9	x				

Syddjurs Kommune har været kritisk i forhold til, om kriterierne for udgiftsbehov i tilskuds- og udligningssystemet giver et retvisende billede af de uligheder, der skal tages højde for. På samme måde kan det ikke afvises, at der i VIVE's analyser af udgiftsbehovet kan være forhold, hvor de brugte kriterier ikke dækkende belyser situationen i Syddjurs Kommune.

Syddjurs Kommunes udgiftsbehov skønnes generelt lavt bortset fra de områder hvor areal, afstande og særlige demografiske forhold spiller ind. I forhold til tidligere sammenligningsgrupper, så er udgiftsbehovet for sygedagpenge og revalidering ændret fra lavt til middel. Til gengæld er udgiftsbehovet på børnepasning ændret fra middel til lavt.

Grafer med udviklingen

I det følgende vises en række grafer, der er taget fra grafik-modulet i ECO-nøgletal, og viser udviklingen omregnet til fast 2021 PL-niveau. Der er ikke i graferne som i tabellen korrigeret for afvigelser i kommunens udgiftsbehov i forhold til gennemsnittet i gruppen.

Samlet set for service ses det samme som i tabel 1, at kommunens udgifter, når man ser bort fra overførselsudgifter, ligger lavt i forhold til sammenlignelige kommuner. Grafen kan dog mest bruges som en indikation af forskelle i udviklingen mellem kommuner.

Sammenligningsgruppen i netop denne figur er ikke baseret på regressionsanalyser men alene på befolkningstal, hvilket giver et markant anderledes tal for forskellene end i de øvrige tabeller. Teoretisk er Syddjurs Kommune her over 130 mio. kr. billigere end kommuner med samme størrelse. Som tidligere nævnt skal det bemærkes, at serviceudgifterne i figuren ikke er de samme, som den service der tælles sammen i tabel 1.

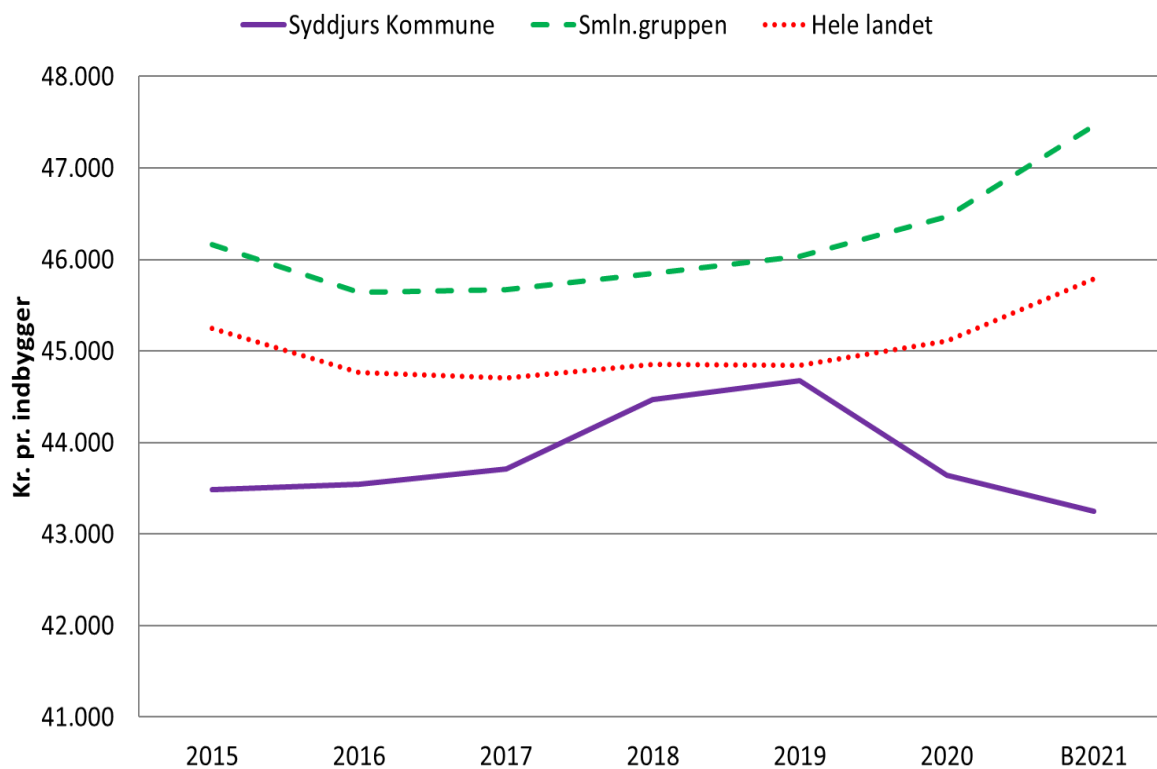
En graf for udviklingen i det skattefinansierede resultat viser, at der i 2020 var en væsentlig genopretning af økonomien efter to år i 2018 og 2019, hvor der har været et træk på kassebeholdningen. Den genopretning kan ses i en række af de efterfølgende grafer for administration, vejvæsen, skoleområdet, voksne med særlige behov og sundhed og forebyggelse.

Som det fremgår af grafen med udgifter til administration, falder udgifterne til administration i Syddjurs Kommune til det laveste niveau siden 2015 i 2020, mens der i budgettet for 2021 forventes en stigning til et niveau højere end 2017, men lavere end 2018.

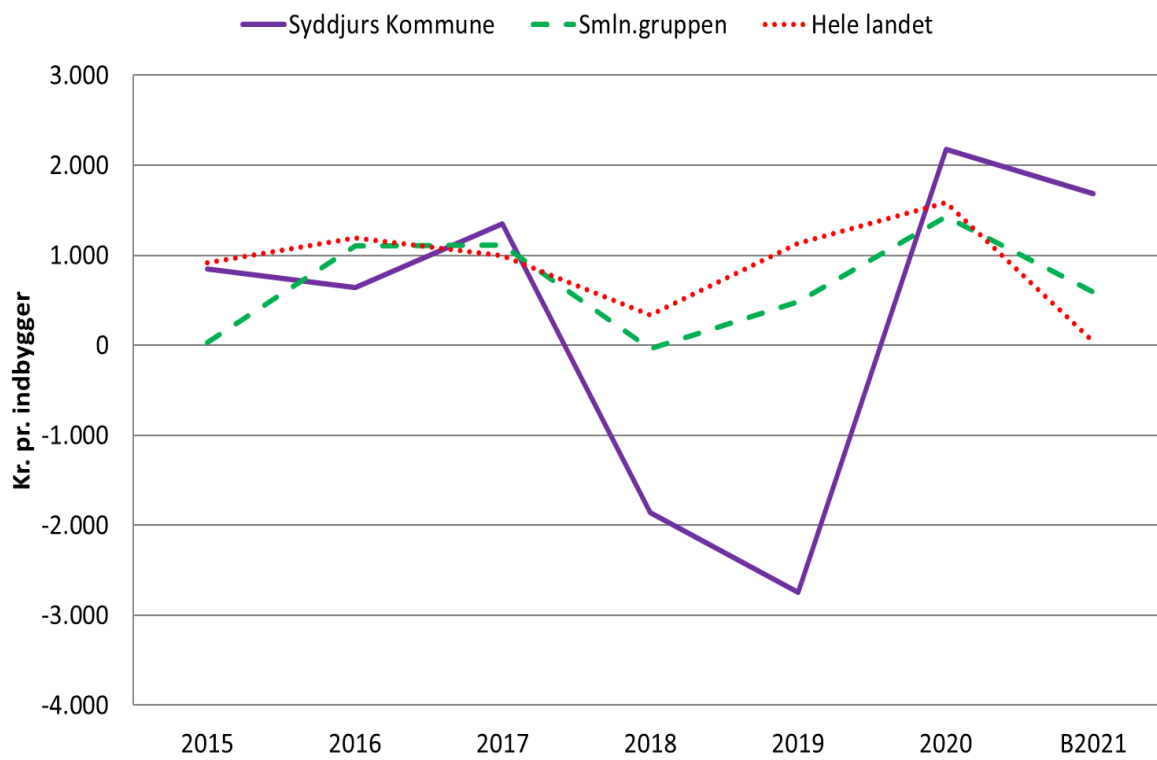
Graferne viser også, at regnskabet for 2020 har bragt ældreområdet og børnepasning lidt tættere på udgifterne i de sammenlignelige kommuner, men fortsat fra et lavt niveau under udgifterne i de sammenlignelige kommuner. For skoleområdet har regnskabet for 2020 lagt nærmest præcist det der svarer til udgiftsniveauer i de sammenlignelige kommuner.

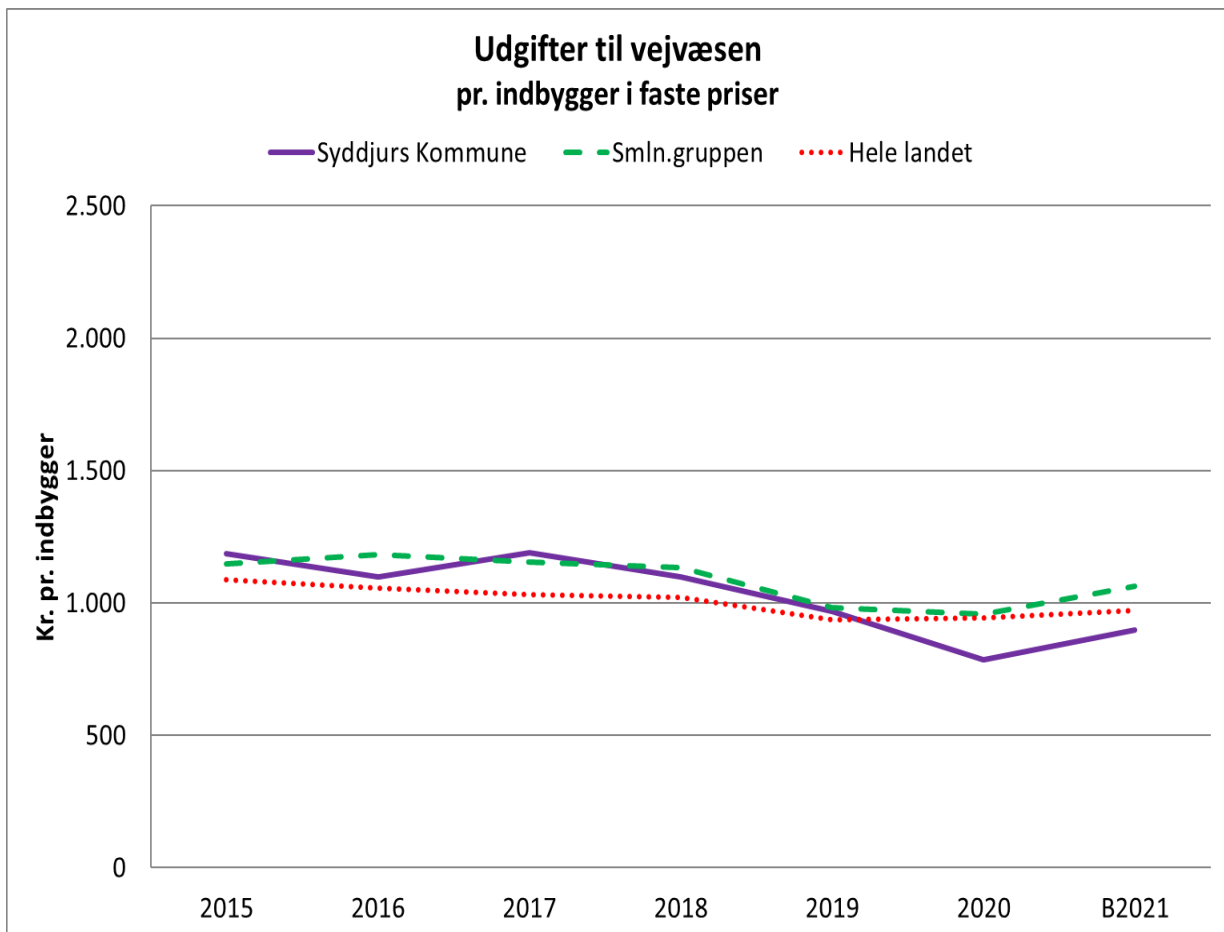
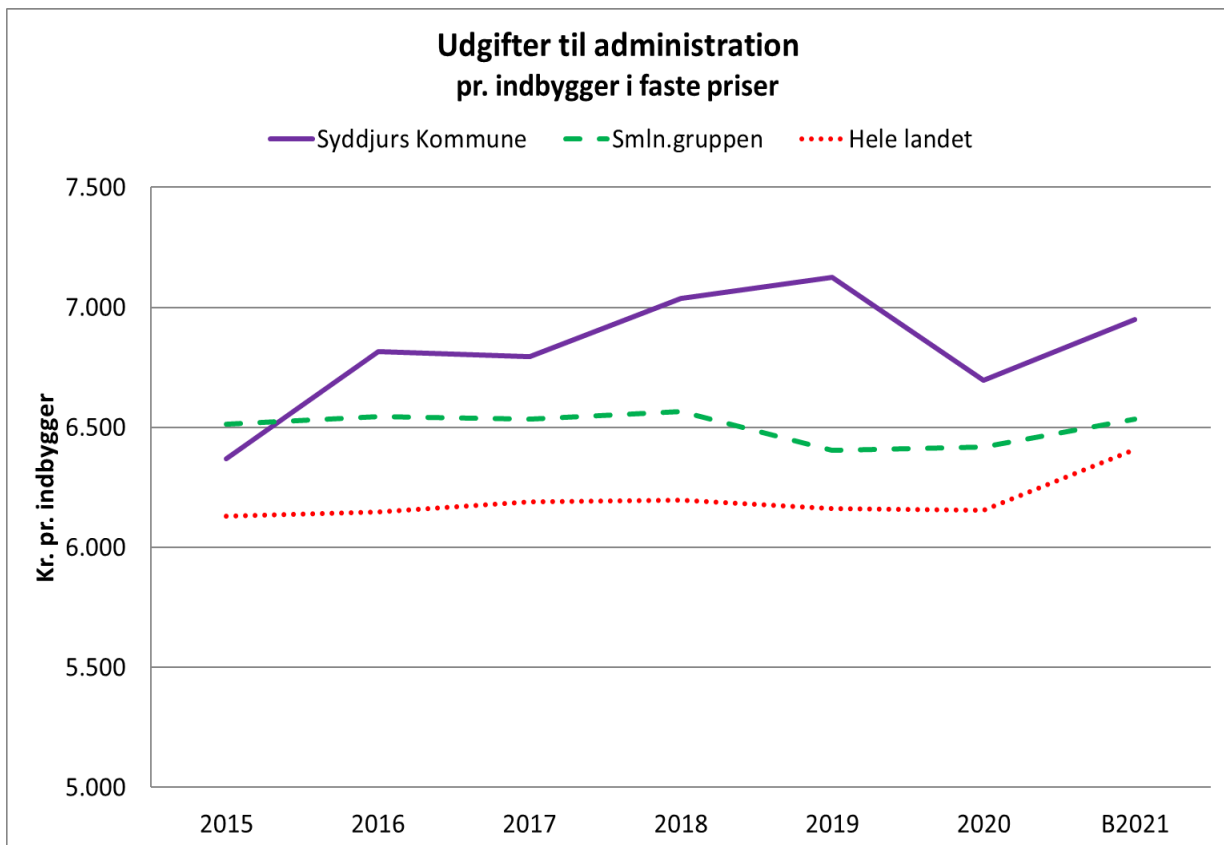
I de sidste to figurer på overførsels- og arbejdsmarkedsområdet ser det ud til, at Syddjurs kommune har lagt en større stigning ind i budget 2021 end den stigning der er lagt ind i sammenligningskommunerne. Der blev i budgetlægningen dels taget højde for et efterslæb der havde vist sig i regnskab 2019, dels korrigeret for statens skøn for effekten af Covid-19 pandemien. Budgettet for 2021 på overførselsudgifterne er således netop for 2021 behæftet med en del usikkerhed i forhold til, hvad der bliver den faktiske udvikling.

Udgifter til service pr. indbygger i faste priser

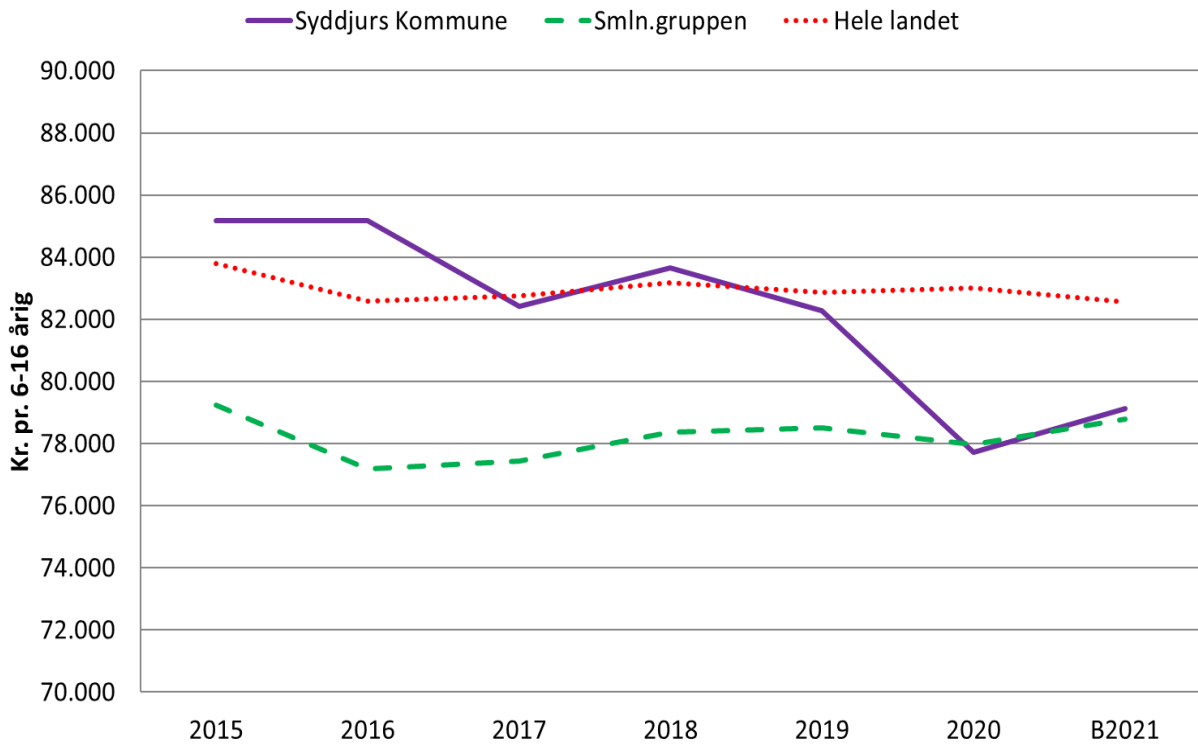


Resultat af det skattefinansierede område pr. indbygger i faste priser

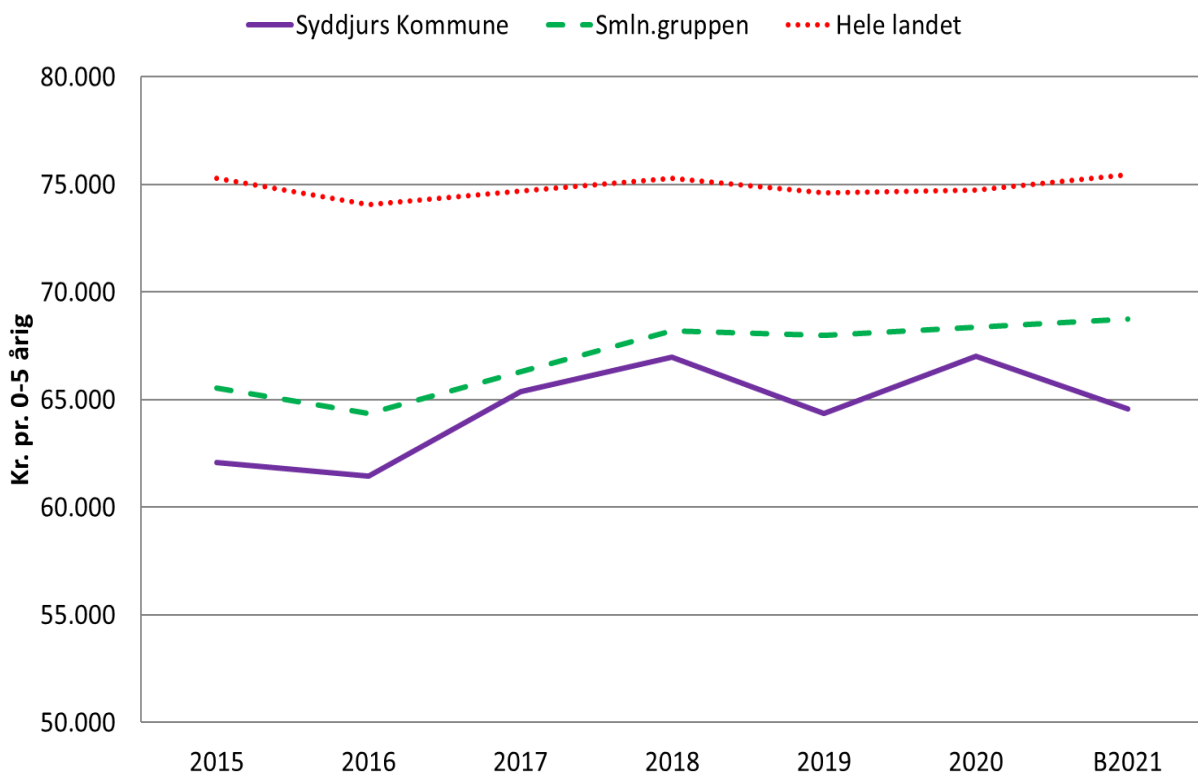




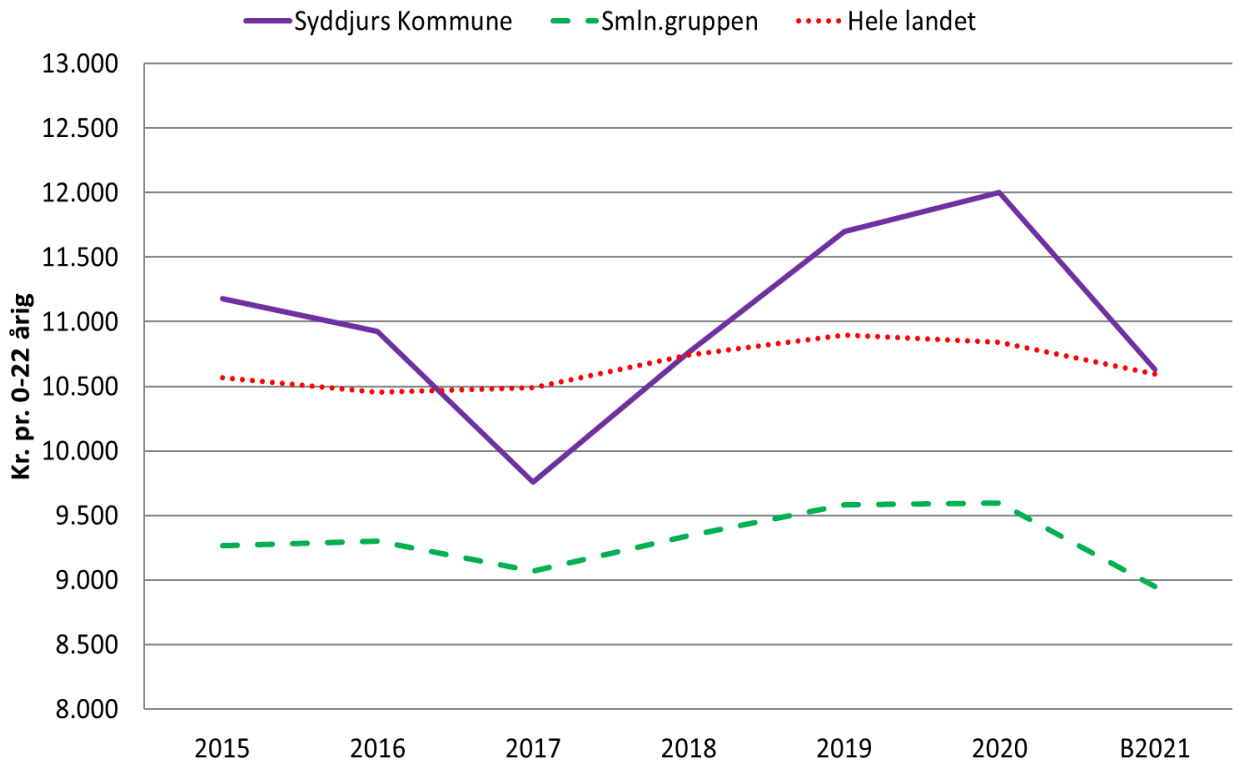
Udgifter på skoleområdet pr. 6-16 årig i faste priser



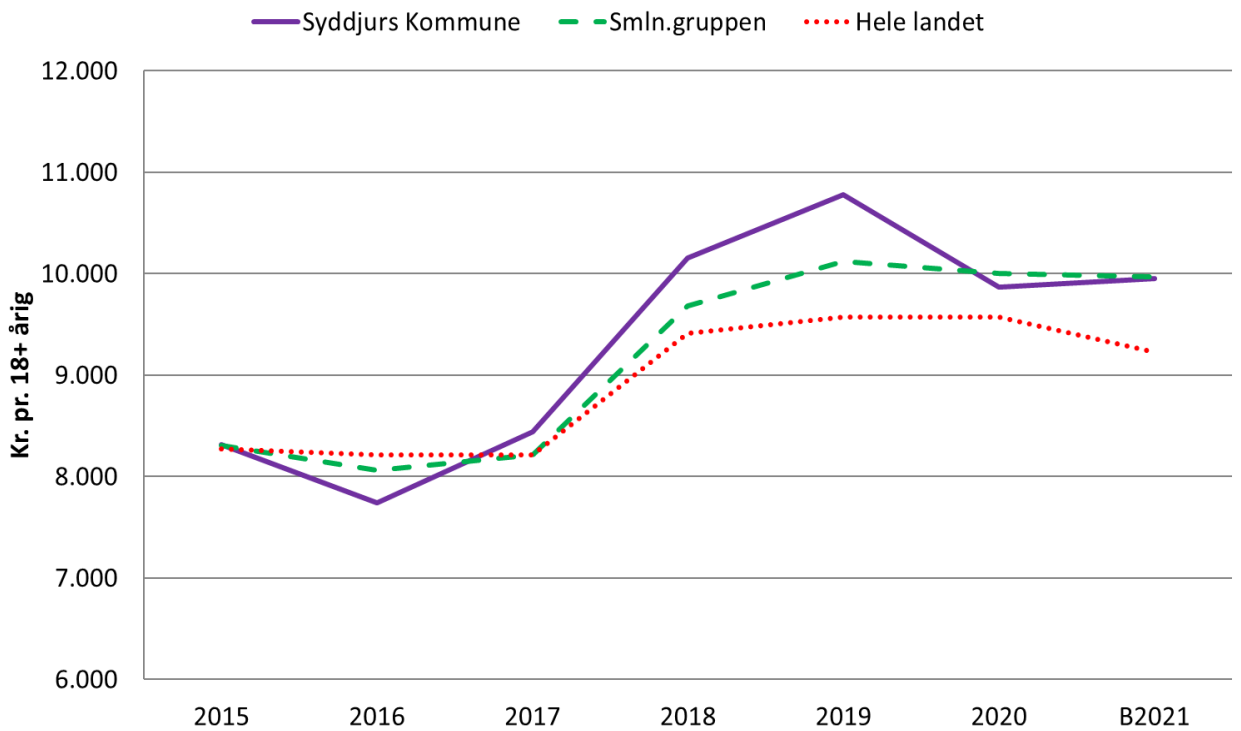
Udgifter til børnepasning pr. 0-5 årig i faste priser

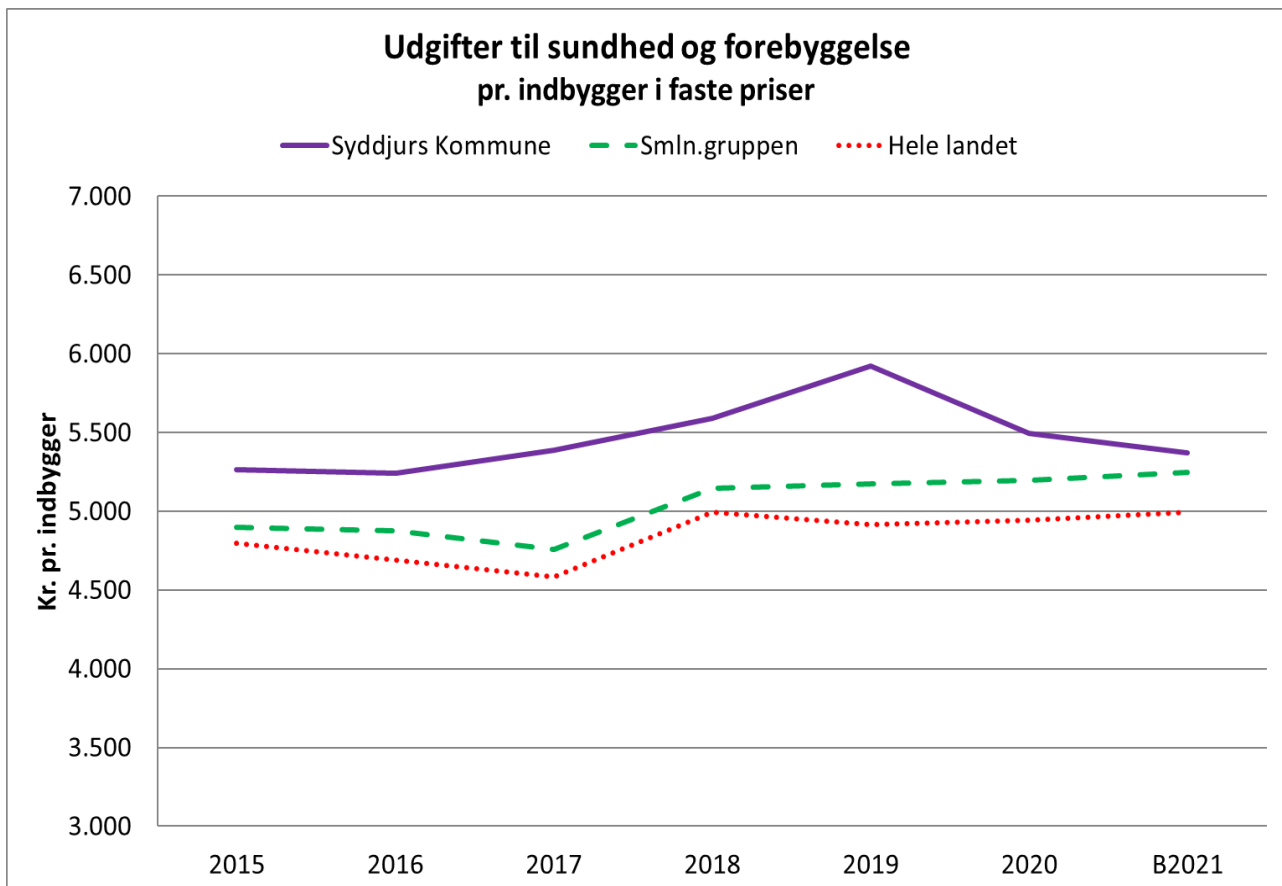
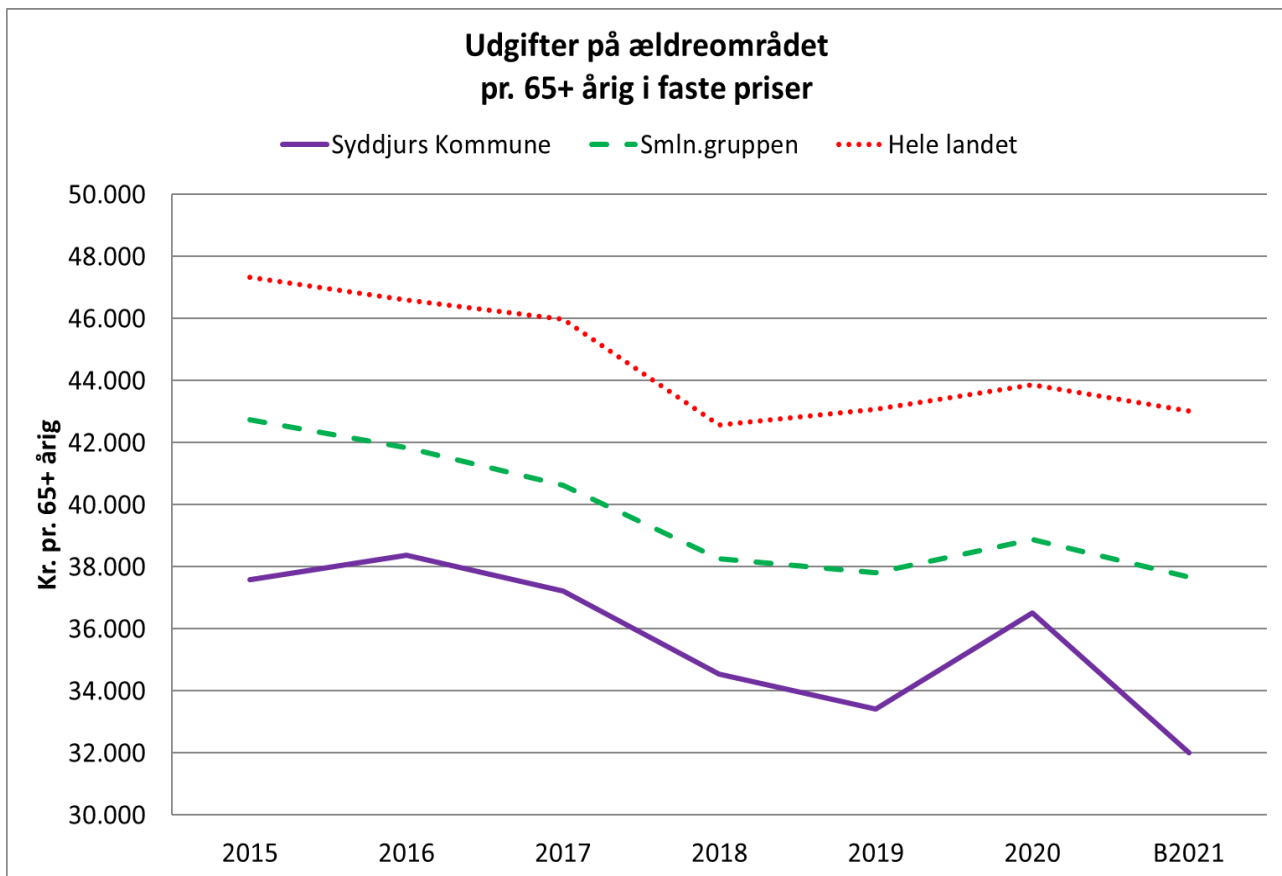


Udgifter til børn og unge med særlige behov pr. 0-22 årig i faste priser

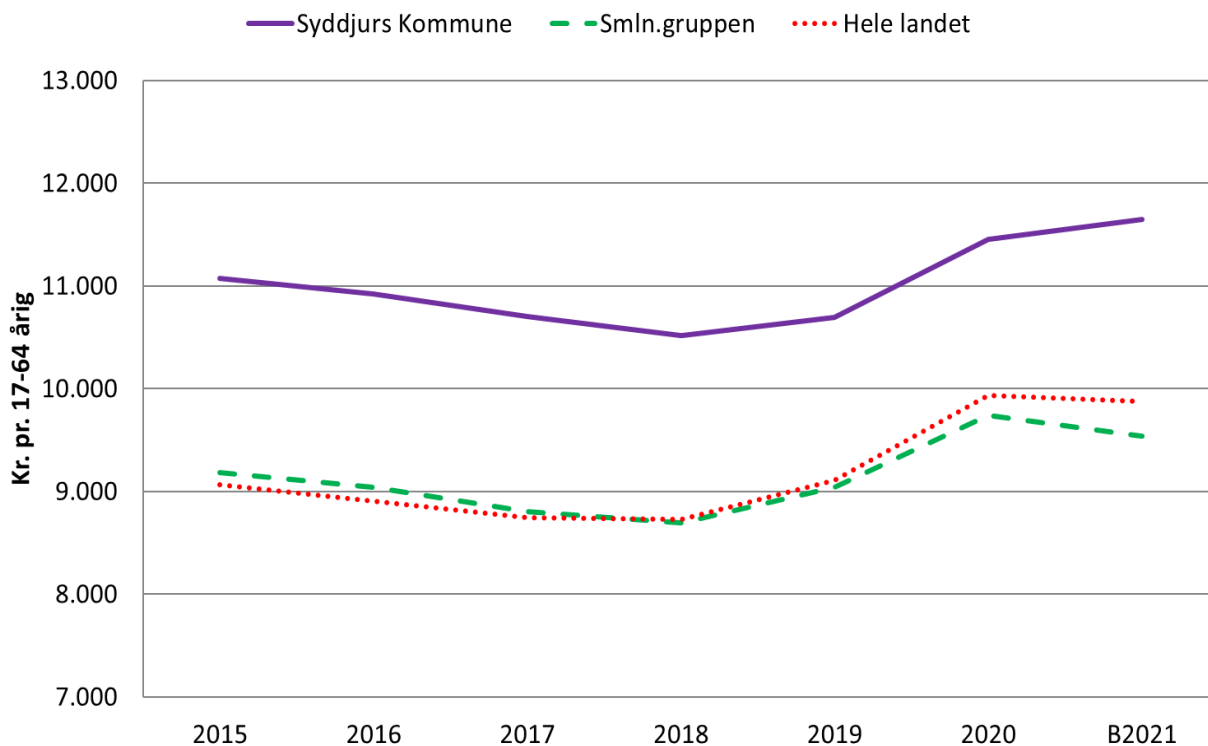


Udgifter til voksne med særlige behov pr. 18+ årig i faste priser





Udgifter til førtidspension og sygedagpenge pr. 17-64 årig i faste priser



Udgifter på arbejdsmarkedsområdet inkl. revalidering pr. 17-64 årig i faste priser

